

**MĂSURILE DE SUSȚINERE
A COMUNITĂȚII DE AFACERI ÎN PERIOADA STĂRII DE URGENȚĂ**
(la situația din 14 aprilie 2020)

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
1. Amânarea achitării impozitului pe venitul din activitatea de întreprinzător aferent primului trimestru al anului 2020 , pentru perioada de până la data de 25 iunie 2020	Pct. 26 (2) Dispoziția CSE ¹ nr. 3/23.03.2020	Achitarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător în rate pentru primul trimestru al anului 2020 se va efectua pînă la data de 25 iunie 2020.	În vigoare din 23.03.2020
2. Amânarea pînă la 25 aprilie 2020 a declarării și achitării impozitului pe venit pentru anul 2019 de către a) întreprinzătorii individuali sau gospodăriile țărănești (de fermier), neplătitori de TVA, cu pînă la 3 salariați și b) agenții economici subiecți ai sectorului IMM (regim IVAO)	Pct. 26 (1) Dispoziția CSE nr. 3/23.03.2020	Declararea și achitarea impozitului pe venit, impozitului pe bunuri imobiliare, impozitul funciar și taxele locale pentru anul 2019 de către întreprinzătorii individuali sau gospodăriile țărănești (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați pe parcursul întregii perioade fiscale nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de TVA și declararea impozitului pe venit din activitatea operațională pe anul 2019 de către agenții economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii prevăzuți în Capitolului 7 ¹ titlul II din Codului fiscal nr.1163/1997, se va efectua pînă la 25 aprilie 2020.	În vigoare din 23.03.2020
3. Introducerea moratoriului asupra tuturor controalelor de stat pînă la data de 1 iunie 2020 . În caz de extindere a Stării de urgență, acest termen va fi prelungit;	Pct. 25 Dispoziția CSE nr. 3/23.03.2020 Pct. 20 Dispoziția CSE nr. 10/31.03.2020	(1) Se instituie moratoriu, pînă la data de 1 iunie 2020, asupra controlului de stat, inclusiv fiscal, financiar, privind calitatea produselor/serviciilor, parametrii tehnologici și/sau cerințele specifice pentru genul de activitate desfășurat, privind respectarea normelor de protecție a muncii, planificat sau inopinat, efectuat la fața locului, la sediile, locurile de desfășurare a activității sau de aflare/păstrare a bunurilor persoanelor înregistrate în modul stabilit care desfășoară activitate de întreprinzător, de către organele abilitate cu dreptul de a iniția controale în baza prevederilor Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, ale Codului fiscal nr.1163/1997, ale Legii nr.171/2012 privind piața de capital, ale Legii nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, precum și ale altor acte normative care reglementează controlul de stat. (2) În partea ce ține de controlul vamal, moratoriul se aplică doar asupra controalelor ulterioare, efectuate de către organele vamale în temeiul Codului vamal al Republicii	În vigoare din 23.03.2020

¹ Comisia pentru Situații Excepționale

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
		<p>Moldova nr.1149/2000.</p> <p>(3) Moratoriul asupra posturilor fiscale care se creează de către organele fiscale se aplică pînă la data de 1 iunie 2020, cu posibilitatea prelungirii moratoriului în condițiile alin.(16).</p> <p>(4) Moratoriul nu se aplică asupra controlului efectuat:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) în cadrul urmăririi penale; b) de Banca Națională a Moldovei; c) de Curtea de Conturi a Republicii Moldova; d) de Comisia Națională a Pieței Financiare în privința persoanelor fizice și juridice care desfășoară activitate de asigurare; e) de către organele responsabile de gestionarea sistemului public de asigurări sociale, în limita strict necesară și în scopul verificării autenticității actelor ce confirmă stagiul de cotizare și venitul asigurat, în temeiul cererii persoanelor care au solicitat stabilirea sau modificarea cuantumului pensiei; f) la cererea persoanelor fizice și juridice privind eliberarea/prelungirea licențelor, autorizațiilor, certificatelor și a altor acte permissive și/sau privind constatarea unor fapte; g) la cererea consumatorilor, de către organele abilitate cu funcții de protecție a acestora în baza Legii nr.105/2003 privind protecția consumatorilor, în cazul prezentării informațiilor veridice despre încălcarea legislației; h) în limita strict necesară pentru concretizarea cuantumului creanțelor statului, în cadrul procesului de insolvabilitate sau de lichidare a persoanelor fizice sau juridice care desfășoară activitate de întreprinzător; i) în legătură cu restituirea impozitelor, taxelor și altor plăți de la bugetul public național; j) în domeniul supravegherii de stat a sănătății publice; k) în domeniul respectării normelor antiincendiarie. l) în privința inspectării fondului forestier și acvatic de stat. <p>(5) Prin derogare de la prevederile alin.(1), în cazurile în care există un pericol iminent pentru viața și sănătatea populației, pentru securitatea economică a statului și pentru mediu, organul abilitat cu funcții de control adresează Cancelariei de Stat un demers privind inițierea controlului de stat la fața locului</p> <p>(6) Moratoriu nu se aplică în cazurile de constatare la fața locului a faptului producerii unor accidente și a circumstanțelor în care s-au produs acestea.</p> <p>(7) Moratoriu nu se aplică în cazurile controlului modului de formare și aplicare a prețurilor.</p> <p>(8) Cancelaria de Stat analizează demersul privind inițierea controlului de stat la fața locului și se expune prin decizie, în aceeași zi, asupra necesității efectuării acestuia.</p> <p>(9) Controlul de stat la fața locului nu se efectuează dacă situațiile prevăzute la alin.(5)</p>	

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
		<p>pot fi remediate în afara acestuia sau dacă Cancelaria de Stat a respins demersul privind inițierea controlului de stat la fața locului.</p> <p>(10) Controlul de stat la fața locului se desfășoară în conformitate cu procedura stabilită de lege pentru controalele inopinate, cu respectarea restricțiilor prevăzute de prezenta Dispoziție și decizia Cancelariei de Stat.</p> <p>(11) Organului abilitat cu funcții de control i se interzice, în procesul realizării controlului de stat la fața locului prevăzut la alin.(4) lit.c)–j) și alin.(5), să ridice bunuri, documente sau dispozitive de stocare a datelor. Organul abilitat cu funcții de control este în drept să facă copii, înregistrări foto sau video de pe documente și dispozitive de stocare a datelor, să inspecteze, să măsoare bunuri sau să preleveze mostre din acestea.</p> <p>(12) În cazul în care este imposibilă efectuarea copiilor, a înregistrărilor foto sau video de pe documente și dispozitive de stocare a datelor ori persoana care desfășoară activitate de întreprinzător nu permite efectuarea acestor acțiuni, organul abilitat cu funcții de control le ridică, cu indicarea în procesul-verbal întocmit a elementelor de individualizare a fiecărui document sau dispozitiv. Obiectele ridicate se restituie de către organul abilitat cu funcții de control în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare din momentul ridicării acestora.</p> <p>(13) În procesul realizării controlului prevăzut la alin.(4) lit.c)–j) și alin.(5), organului abilitat cu funcții de control i se interzice să aplice sechestru sau sigilii pe bunuri, încăperi sau oricare alte obiecte ori să întreprindă alte măsuri ce ar duce la suspendarea completă a activității persoanei supuse controlului, cu excepția cazurilor în care continuarea activității ar cauza iminent daune grave vieții sau sănătății oamenilor.</p> <p>(14) Se interzice efectuarea perchezițiilor la sediile, locurile de desfășurare a activității sau de aflare a bunurilor persoanelor care desfășoară activitate de întreprinzător în cadrul procedurilor de constatare a contravențiilor prevăzute la art.542, 55–58, 741, 77, 80, 801, 81–84, 86, 90, 911, 94–972, 98–103, 109–115, 119, 121–124, 131, 133, 134, 142, 144, 146–156, 1582, 159, 160, 169, 170, 177, 184–186, 188, 1895, 1897, 191–197, 207, 214, 221, 246–252, 2661, 271, 273, 274, 276, 277, 279, 282, 284–286, 2931, 2932, 295, 299, 344 și 345 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008, dacă subiectul contravenției este persoana fizică sau juridică care desfășoară activitate de întreprinzător.</p> <p>(15) Se interzice ridicarea bunurilor, a documentelor sau a dispozitivelor de stocare a datelor în cazul constatării contravențiilor specificate la alin.(14). Organul autorizat cu efectuarea percheziției este în drept să facă copii, înregistrări foto sau video de pe documente și dispozitive de stocare a datelor, să inspecteze, să măsoare bunuri sau să preleveze mostre din acestea.</p> <p>(16) Controlul de stat la sediile, locurile de desfășurare a activității sau de</p>	

	Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
			aflare/păstrare a bunurilor persoanelor care desfășoară activitate de întreprinzător, inițiat în domeniile indicate alin.(1) și alin.(2), se finalizează în ordinea general stabilită.	
4.	Prelungirea cu 30 de zile a termenului de examinare a cazurilor de încălcare a legislației fiscale și vamale sau de examinare a contestațiilor fiscale și vamale care a survenit în perioada stării de urgențe declarate	Pct. 26 (4) –(5) Dispoziția CSE nr. 3/23.03.2020	Termenul de examinare a cazurilor de încălcare a legislației fiscale și vamale sau de examinare a contestațiilor fiscale și vamale care a survenit în perioada stării de urgențe declarate se prelungește pînă la 29 mai 2020. Termenul de depunere a dezacordului la actul de control fiscal întocmit în perioada stării de urgență declarate se prelungește pînă la 29 mai 2020, iar termenul de depunere a contestațiilor aferent deciziilor/acțiunilor Serviciului Fiscal de Stat aduse la cunoștință în perioada stării de urgență declarate se prelungește pînă la 15 iunie 2020	În vigoare din 23.03.2020
5.	Anularea obligativității efectuării auditului obligatoriu al situațiilor financiare individuale pentru anul 2019 , cu excepția entităților de interes public	Pct. 26 (6) Dispoziția CSE nr. 3/23.03.2020	Pentru anul 2019 nu sînt supuse auditului obligatoriu: a) situațiile financiare individuale ale entităților mijlocii și entităților mari; b) situațiile financiare consolidate ale grupurilor.	În vigoare din 23.03.2020
6.	Amînarea termenului de prezentare a situațiilor financiare individuale pentru anul 2019 pînă la 29 mai 2020	Pct. 26 (7) Dispoziția CSE nr. 3/23.03.2020	Prezentarea situațiilor financiare individuale pentru anul 2019 se va efectua pînă la 29 mai 2020	În vigoare din 23.03.2020
7.	Oferirea posibilității băncilor de amânarea ratelor de credite la persoanele juridice cu 3 luni (până la 30.06.2020) Măsuri adiționale de stimulare a băncilor comerciale pentru a oferi credite economiei și cetățenilor la condiții mai avantajoase prin revederea spre diminuare a ratei de bază.	Hotărîrea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 81 din 27.03. 2020 cu privire la unele măsuri privind clasificarea de către bănci a creditelor acordate persoanelor juridice.	1. Modificarea (prelungirea/renegocierea), în condițiile punctului 5 din prezenta hotărîre, pînă la 30 iunie 2020 a termenelor de scadență a plăților și/sau a sumelor plăților scadente în perioada începînd cu data adoptării prezentei hotărîri și pînă la 30 iunie 2020, la creditele persoanelor juridice, care au notificat argumentat băncile despre dificultăți temporare în achitarea creditelor și a plăților în legătură cu consecințele economice negative generate de COVID-19, nu va avea ca efect clasificarea creditelor respective, în mod automat, într-o categorie mai dură conform prevederilor Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.231 din 27 octombrie 2011, decât cea existentă la data adoptării prezentei hotărîri. 2. Prin derogare de la prevederile punctului 30 din Regulamentul nr.231/2011 cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, în cazul prelungirii sau renegocierii de către bancă a creditelor menționate la p.1, clasificarea poate fi	În vigoare din 02.04.2020 și se aplică pînă pe 30 iunie 2020.

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
		<p>menținută în categoria determinată de bancă la data adoptării prezentei hotărâri în condițiile existenței plăților restante la data prelungirii și/sau renegocierii care nu au fost achitate începând cu data adoptării prezentei hotărâri și până la 30 iunie 2020.</p> <p>3. Prezenta hotărâre nu va avea ca efect clasificarea creditelor acordate debitorilor menționați la pct.1 în categorii mai favorabile decât cele existente la data adoptării prezentei hotărâri.</p> <p>4. Punctul 1 din prezenta hotărâre nu se aplică creditelor acordate persoanelor juridice după data adoptării prezentei hotărâri.</p> <p>5. În cazul adoptării unor decizii de prelungire sau renegociere a creditelor acordate debitorilor menționați la pct.1, băncile vor analiza fiecare debitor în parte și vor ține cont de reglementările interne, de prevederile contractuale cu debitorii respectivi, inclusiv de capacitatea de plată a acestora și vor asigura gestionarea eficientă a lichidității, precum și gestionarea prudentă a altor riscuri aferente.</p> <p>6. Băncile vor asigura monitorizarea continuă a creditelor prevăzute în prezenta hotărâre și vor asigura ca calculul reducerilor pentru pierderi la acestea reflectă situația financiară a debitorilor.</p>	
8.	<p>Încurajarea organizațiilor de creditare nebancaară (organizații de microfinanțare) în diminuarea ratelor dobânzilor cu cel puțin 5% și acordarea înlesnilor la plata creditelor până la data de 30.06.2020.</p> <p>Amânarea plăților regulatorii către CNPF (companiile de asigurări, de creditare nebancaară și birourilor istoriilor de credite).</p>	<p>Hotărârea CNPF privind unele măsuri de atenuare a efectelor crizei epidemiologice nr. 13/5 din 24.03.2020</p> <p>În cazul în care asociația de economii și împrumut sau organizația de creditare nebancaară va micșora cu cel puțin 5 la sută dobânda anuală efectivă calculată conform contractului de credit (împrumut) aferente creanței pretinse pentru perioada 17 martie 2020 – 31 mai 2020, acordat debitorilor până la data de 17 martie 2020 și nu va aplica penalități sau dobânzi de întârziere, entitatea este în drept să mențină provizioanele pentru pierderi la creditele (împrumuturile) respective acordate, potrivit clasificării efectuate la data de 17 martie 2020, pentru un termen de până la 31 decembrie 2020. Micșorarea sumelor corespunzătoare poate fi efectuată unilateral de către asociația de economii și împrumut și/sau organizația de creditare nebancaară fără acordul debitorilor.</p> <p>În cazul în care nu sunt achitate de către debitor/locatar plățile potrivit graficului prestabilit conform contractului de credit (împrumut)/leasing financiar aferente perioadei 17 martie 2020 – 30 iunie 2020, asociația de economii și împrumut sau organizația de creditare nebancaară poate menține până la data de 30 iunie 2020 provizioanele pentru pierderi la creditele (împrumuturile)/leasingul financiar respectiv(e) acordat(e), corespunzător clasificării efectuate la data de 17 martie 2020.</p> <p>Modificarea până la 31 august 2020 a termenelor de scadență a plăților și/sau sumelor plăților la creditele (împrumuturile)/leasingul financiar menționate la pct.2 prin intermediul acordurilor bilaterale, sau deciziilor unilaterale dar care nu măresc obligația pecuniară a debitorului/locatarului, nu va avea ca efect clasificarea acestora</p>	<p>În vigoare din din 27.03.2020</p> <p>Măsura este inclusă și în lista celor destinate persoanelor fizice</p>

	Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
			<p>într-o categorie mai dură, în conformitate cu prevederile actelor normative corespunzătoare.</p> <p>Prezenta hotărâre nu va avea ca efect clasificarea creditelor (împrumuturilor) /leasingului financiar acordate debitorilor/locatarilor menționați la pct.1 și pct.2 în categorii mai favorabile, decât cele existente la data de 17 martie 2020.</p> <p>Prezenta hotărâre nu se aplică creditelor (împrumuturilor)/leasingului financiar acordate debitorilor/locatarilor după data de 17 martie 2020.</p> <p>În cazul în care asociația de economii și împrumut sau organizația de creditare nebanară are încheiat contract de prestare a serviciilor informaționale cu biroul istoriilor de credit, creditele (împrumuturile)/leasingul financiar acordate debitorilor/locatarilor menționați la pct.1 și pct.2, vor fi raportate către biroul istoriilor de credit a căror stare de expirare va fi determinată ținând cont de prevederile Hotărârii.</p> <p>Asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de creditare nebanară vor prezenta la solicitarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare un raport suplimentar în vederea determinării stării de expirare a creditelor (împrumuturilor)/leasingului financiar.</p> <p>În cazul adoptării deciziilor, potrivit pct.1 și/sau pct.2, asociația de economii și împrumut sau organizația de creditare nebanară vor asigura gestionarea eficientă a lichidității, precum și gestionarea prudentă a altor riscuri aferente.</p> <p>clasificarea creditelor într-o categorie mai severă.</p> <p>Aceste măsuri urmează a fi aplicate individual și selectiv de către entitățile de creditare nebanară, ținând cont de capacitățile proprii ale acestora, fiind asigurată gestionarea prudentă a riscurilor aferente.</p>	
9.	Pentru suport 24/24, Centrul Unic de Apel al Serviciului Fiscal de Stat (080001525),preia toate întrebările agenților economici privind activitatea acestora pe perioada stării de urgență		Centrul Unic de Apel al Serviciului Fiscal de Stat, funcționează pe deplin pe masura respectiva, din 20 martie 2020.	Măsura este inclusă și în lista celor destinate persoanelor fizice
10.	Statul scutește, pe perioada stării de urgență, în mărime de 100% / 60% din impozitele și taxele pe salariul plătit angajaților, pe	Pct.6 Dispoziția CSE nr. 16/10.04.2020	În vederea susținerii activității de întreprinzător pentru atenuarea efectelor negative asupra economiei generate de situația epidemiologică (COVID-19), se instituie mecanismul de subvenționare după cum urmează:	În vigoare din 10.04.2020

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
	agenții economici, care au fost nevoiți să-și sisteze activitatea , urmare a restricțiilor antiepidemice impuse de autorități:	<p>6.1. Subiecții subvenției Subiecții subvenției sunt întreprinderile și organizațiile necomerciale, rezidenți ai Republicii Moldova, care au instituit șomaj tehnic și/sau staționare, conform prevederilor art. 80 și 80¹ din Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003².</p> <p>6.2. Mărimea subvenției 6.2.1. Pentru subiecții subvenției care și-au sistat total sau parțial activitatea conform deciziilor Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică și/sau Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se acordă o subvenție în mărimea sumei achitate a impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator, a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală datorate de angajator și salariat aferent indemnizației/salariului acordat salariaților aflați în șomaj tehnic și/sau staționare.</p> <p>6.2.2. Pentru subiecții subvenției care și-au sistat total sau parțial activitatea, alții decât cei specificați la pct.6.2.1, se acordă o subvenție în mărime de 60% din suma achitată a impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator, a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat</p>	Modul de acordare a subvenției se stabilește de Ministerul Finanțelor (alin.(6).

² Articolul 80. Șomajul tehnic

(1) Șomajul tehnic reprezintă imposibilitatea temporară a continuării activității de producție de către unitate sau de către o subdiviziune interioară a acesteia pentru motive economice obiective.

(2) Durata șomajului tehnic nu poate depăși 4 luni în decursul unui an calendaristic.

(3) Pe durata șomajului tehnic, salariații se vor afla la dispoziția angajatorului, acesta avînd oricînd posibilitatea să dispună reluarea activității.

(4) În perioada șomajului tehnic, **salariații beneficiază lunar de o indemnizație ce nu poate fi mai mică de 50 la sută din salariul lor de bază**, cu excepția cazurilor de suspendare a contractului individual de muncă conform art.77 lit.c).

(5) Modul în care salariații vor executa obligația de a se afla la dispoziția angajatorului, precum și mărimea concretă a indemnizației de care beneficiază salariații în perioada șomajului tehnic, se stabilesc prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului, de contractul colectiv de muncă și de convențiile colective.

Articolul 80¹. Staționarea

(1) Staționarea reprezintă imposibilitatea temporară a continuării activității de producție de către unitate, de către o subdiviziune (subdiviziuni) interioară a acesteia, de către un salariat sau un grup de salariați și poate fi produsă:

a) din cauze ce nu depind de angajator sau salariat;

b) din vina angajatorului;

c) din vina salariatului.

(2) Retribuirea timpului de staționare produsă **din cauze ce nu depind de angajator sau salariat**, cu excepția perioadei șomajului tehnic (art.80), **se efectuează în mărime de cel puțin 2/3 din salariul de bază pe unitate de timp stabilit salariatului, dar nu mai puțin decît în mărimea unui salariu minim pe unitate de timp, stabilit de legislația în vigoare, pentru fiecare oră de staționare.**

(3) În caz de staționare produsă din vina angajatorului, cu excepția perioadei șomajului tehnic (art.80), angajatorul este obligat să-i compenseze salariatului salariul pe care acesta nu l-a primit.

(4) Salariatul din vina căruia s-a produs staționarea nu este remunerat pentru orele de staționare.

(5) Modul de înregistrare a staționării și mărimea concretă a retribuției se stabilesc, după caz, în contractul colectiv și/sau în cel individual de muncă ori în regulamentul intern al unității.

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
		<p>obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală datorate de angajator și salariat aferent indemnizației/salariului acordat salariaților aflați în șomaj tehnic și/sau staționare.</p> <p>6.2.3. Subvenția se acordă pentru salariații aflați în șomaj tehnic și/sau staționare angajați până la data de 1 martie 2020.</p> <p>6.2.4. Suma subvenției prevăzută la pct.1, calculată la nivel de salariat per zi de șomaj tehnic sau staționare, nu va depăși suma calculată a impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator, a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală datorate de angajator și salariat aferent salariului pentru luna februarie 2020 per zi lucrătoare.</p> <p>6.2.5. Suma subvenției prevăzută la pct.6.2.2, calculată la nivel de salariat per zi de șomaj tehnic sau staționare, nu va depăși mărimea de 60% din suma calculată a impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, datorate de angajator, a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală datorate de angajator și salariat aferent salariului pentru luna februarie 2020 per zi lucrătoare.</p> <p>6.3. Perioada pentru care se acordă subvenția Subvenția se acordă pentru indemnizațiile/salariile aferente șomajului tehnic și/sau staționării în perioada stării de urgență.</p> <p>6.4. Termenul de achitare a subvenției</p> <p>6.4.1. Achitarea subvenției se efectuează în baza cererii subiectului subvenției către Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>6.4.2. Cererea se depune după prezentarea dării de seamă și achitarea impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajator, a contribuțiilor individuale de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală în formă de contribuție procentuală datorate de angajator și salariat aferent indemnizației/salariului acordat salariaților aflați în șomaj tehnic și/sau staționare.</p> <p>6.4.3. Acordarea subvenției se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, din care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 zile – pentru efectuarea controlului tematic și adoptarea deciziei de acordare a subvenției; - o zi – pentru întocmirea documentelor de plată și transmiterea acestora spre executare Trezoreriei de Stat; - o zi – pentru achitarea subvenției <p>6.5. Impozitarea subvenției</p>	

	Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
			Suma subvențiilor primite conform prezentei legi constituie surse de venit neimpozabile cu impozitul pe venit.	
11.	Prelungirea de la 25 aprilie până la 25 iulie 2020 a termenului de prezentare a dărilor de seamă fiscale și de achitare a obligațiilor fiscale aferente taxelor locale pentru primul trimestru al anului 2020 , pentru agenții economici care și-au sistat total sau parțial activitatea conform deciziilor CNESP și/sau Dispozițiilor CSE	Pct.7 Dispoziția CSE nr. 16/10.04.2020	Prin derogare de la prevederile Codului fiscal nr. 1163/1997, pentru agenții economici care și-au sistat total sau parțial activitatea conform deciziilor Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică și/sau Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, termenul de prezentare a dărilor de seamă fiscale și de achitare a obligațiilor fiscale aferente taxelor locale pentru primul trimestru al anului 2020 se prelungește până la 25 iulie 2020.	În vigoare din 10.04.2020
12.	Suspendarea patentelor valabile pe perioada stării de urgență, cu posibilitatea restabilirii și prelungirii termenului de valabilitate ce cuprinde perioada de suspendare, ulterior	Pct.8 Dispoziția CSE nr. 16/10.04.2020	Patentele valabile în perioada stării de urgență se suspendă pe perioada acesteia. Termenul ce cuprinde perioada de suspendare se restabilește și se prelungește ulterior la cererea titularului de patentă.	În vigoare din 10.04.2020
13.	Restituirea sumei contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă aferente perioadei sistării activității conform deciziilor CNESP și/sau Dispozițiilor CSE, titularilor de patentă, persoanelor care practică activitate independentă, întreprinzători individuali care și-au sistat activitatea în perioada stării de urgență	Pct.9-10 Dispoziția CSE nr. 16/10.04.2020	Persoanele indicate la pozițiile 1.7 și 1.8 ³ din anexa nr.1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale au dreptul la restituirea sumei contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă aferente perioadei sistării activității conform deciziilor Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică și/sau Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Restituirea se realizează de către Serviciul Fiscal de Stat în comun cu Casa Națională de Asigurări Sociale din mijloacele bugetului de stat, conform modului stabilit de Ministerul Finanțelor.	În vigoare din 10.04.2020
14.	Se prelungește, până la 29 mai 2020 , termenul de publicare a raportului anual 2019 a emitenților de valori mobiliare	Pct.6 Dispoziția CSE nr. 14/06.04.2020	Prin derogare de la prevederile art. 120 alin. (1) din Legea nr.171/2012 privind piața de capital, se prelungește, până la 29 mai 2020, termenul de publicare a raportului anual 2019 a emitenților de valori mobiliare.	În vigoare din 06.04. 2020

³ Extras din anexa nr.1 la Legea nr. 489/1999: "1.7.Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1-1.6, care se regăsesc în una dintre situațiile: a) fondatori ai întreprinderilor individuale;b) notari investiți în funcție în modul stabilit de lege; c) executori judecătorești investiți în funcție în modul stabilit de lege; d) avocați care au înregistrată una dintre formele de organizare a activității de avocat în condițiile legii; e) administratori autorizați care au înregistrată una dintre formele de organizare a activității de administrator în condițiile legii; f) persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor, g) persoanele fizice care exercită activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal

1.8. Titularii patentei de întreprinzător, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1-1.7"

	Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
15.	Amânarea perioadei petrecerii Adunării Generale a Acționarilor a Societăților pe Acțiuni	Pct.7 Dispoziția CSE nr. 14/06.04.2020	Adunările generale anuale ale acționarilor în anul 2020 se vor desfășura în cel mult 2 luni, începând cu 29 mai 2020.	În vigoare din 06.04. 2020
16.	Se prelungeste termenul de desfășurare a adunărilor generale ordinare a asociațiilor de economii și împrumut, în anul 2020,	Pct.8 Dispoziția CSE nr. 14/06.04.2020	Prin derogare de la art. 37 alin. (2) din Legea nr. 139/2007 a asociațiilor de economii și împrumut, se prelungeste termenul de desfășurare a adunărilor generale ordinare în anul 2020, cu cel mult 2 luni de la data ridicării stării de urgență.	În vigoare din 06.04. 2020
17.	Suspendarea curgerii termenilor de înstrăinare a acțiunilor asiguratorului (reasiguratorului) achiziționate, aferente participației calificate deținute	Pct.9 Dispoziția CSE nr. 14/06.04.2020	Se suspendă, pe perioada stării de urgență, curgerea termenelor prevăzute la art. 29 alin. (6 ¹) – (6 ⁶) și alin. (12) din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări.	În vigoare din 06.04. 2020

**MĂSURILE DE SUSȚINERE
A PERSOANELOR FIZICE, INCLUSIV ANGAJAȚI ÎN PERIOADA STĂRII DE URGENȚĂ
(la situația din 14 aprilie 2020)**

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
18. Oferirea posibilității băncilor comerciale de a reeșalona creditele ipotecare pentru persoanele fizice;	Hotărârea BNM cu privire la unele măsuri privind clasificarea creditelor acordate persoanelor fizice nr. 69 din 17.03.2020	<ol style="list-style-type: none"> Până la data de 31 mai 2020 băncile pot menține reducerile pentru pierderi la creditele acordate debitorilor-persoane fizice conform clasificării efectuate de bancă la data adoptării prezentei hotărâri, în cazul în care nu sunt achitate de către debitor plățile conform graficului prestabilit. Modificarea până la 31 iulie 2020 a termenelor de scadență a plăților și/sau a sumelor plăților la creditele menționate la pct.1 nu va avea ca efect clasificarea creditelor respective într-o categorie mai dură conform prevederilor Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale. Prezenta hotărâre nu va avea ca efect clasificarea creditelor acordate debitorilor menționați la pct.1 în categorii mai favorabile decât cele existente la data adoptării prezentei hotărâri. Prezenta hotărâre nu se aplică creditelor acordate debitorilor menționați la pct.1 după data adoptării prezentei hotărâri. În cazul adoptării unor decizii de prelungire sau renegociere a creditelor acordate debitorilor menționați la pct.1, băncile vor asigura gestionarea eficientă a lichidității, precum și gestionarea prudentă a altor riscuri aferente. 	<p>În vigoare din 20.03.2020</p> <p>Se aplică până la 31 iulie 2020.</p>
19. Încurajarea organizațiilor de creditare nebancaară (organizații de microfinanțare) în diminuarea ratelor dobânzilor cu cel puțin 5% și acordarea înlesnilor la plata creditelor până la data de 30.06.2020. Amânarea plăților regulatorii către CNPF (companiile de asigurări, de creditare nebancaară și birourilor istoriilor de credite).	Hotărârea CNPF privind unele măsuri de atenuare a efectelor crizei epidemiologice nr. 13/5 din 24.03.2020	<p>În cazul în care asociația de economii și împrumut sau organizația de creditare nebancaară va micșora cu cel puțin 5 la sută dobânda anuală efectivă calculată conform contractului de credit (împrumut) aferente creanței pretinse pentru perioada 17 martie 2020 – 31 mai 2020, acordat debitorilor până la data de 17 martie 2020 și nu va aplica penalități sau dobânzi de întârziere, entitatea este în drept să mențină provizioanele pentru pierderi la creditele (împrumuturile) respective acordate, potrivit clasificării efectuate la data de 17 martie 2020, pentru un termen de până la 31 decembrie 2020. Micșorarea sumelor corespunzătoare poate fi efectuată unilateral de către asociația de economii și împrumut și/sau organizația de creditare nebancaară fără acordul debitorilor.</p> <p>În cazul în care nu sunt achitate de către debitor/locatar plățile potrivit graficului prestabilit conform contractului de credit (împrumut)/leasing financiar aferente perioadei 17 martie 2020 – 30 iunie 2020, asociația de economii și împrumut sau organizația de creditare</p>	<p>În vigoare din din 27.03.2020</p> <p>Măsura este inclusă și în lista celor destinate comunității de afacerii</p>

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
		<p>nebanară poate menține până la data de 30 iunie 2020 provizioanele pentru pierderi la creditele (împrumuturile)/leasingul financiar respectiv(e) acordat(e), corespunzător clasificării efectuate la data de 17 martie 2020.</p> <p>Modificarea până la 31 august 2020 a termenelor de scadență a plăților și/sau sumelor plăților la creditele (împrumuturile)/leasingul financiar menționate la pct.2 prin intermediul acordurilor bilaterale, sau deciziilor unilaterale dar care nu măresc obligația pecuniară a debitorului/locatarului, nu va avea ca efect clasificarea acestora într-o categorie mai dură, în conformitate cu prevederile actelor normative corespunzătoare.</p> <p>Hotărîrea nu va avea ca efect clasificarea creditelor (împrumuturilor)/leasingului financiar acordate debitorilor/locatarilor menționați la pct.1 și pct.2 în categorii mai favorabile, decât cele existente la data de 17 martie 2020.</p> <p>Prezenta hotărîre nu se aplică creditelor (împrumuturilor)/leasingului financiar acordate debitorilor/locatarilor după data de 17 martie 2020.</p> <p>În cazul în care asociația de economii și împrumut sau organizația de creditare nebanară are încheiat contract de prestare a serviciilor informaționale cu biroul istoriilor de credit, creditele (împrumuturile)/leasingul financiar acordate debitorilor/locatarilor menționați la pct.1 și pct.2, vor fi raportate către biroul istoriilor de credit a căror stare de expirare va fi determinată ținând cont de prevederile Hotărîrii.</p> <p>Asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de creditare nebanară vor prezenta la solicitarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare un raport suplimentar în vederea determinării stării de expirare a creditelor (împrumuturilor)/leasingului financiar.</p> <p>În cazul adoptării deciziilor, potrivit pct.1 și/sau pct.2, asociația de economii și împrumut sau organizația de creditare nebanară vor asigura gestionarea eficientă a lichidității, precum și gestionarea prudentă a altor riscuri aferente.</p> <p>clasificarea creditelor într-o categorie mai severă.</p> <p>Aceste măsuri urmează a fi aplicate individual și selectiv de către entitățile de creditare nebanară, ținând cont de capacitățile proprii ale acestora, fiind asigurată gestionarea prudentă a riscurilor aferente.</p>	
20.	Pentru suport 24/24, Centrul Unic de Apel al Serviciului Fiscal de Stat (080001525), preia toate întrebările agenților economici privind activitatea acestora pe perioada stării de urgență	Centrul Unic de Apel al Serviciului Fiscal de Stat, funcționează pe deplin pe măsura respectiva, din 20 martie 2020	Măsura este inclusă și în lista celor destinate comunității de afacerii

	Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
21.	<p>Suplimentarea esențială (triplarea) "fondului de șomaj", statul va susține cetățenii apti de muncă, care temporar au rămas fără serviciu.⁴</p> <p>1. Pentru persoanele eligibile pentru aceste plăți conform legislației actuale se vor plăti ajutor de șomaj conform procedurilor în vigoare, dar mărimea acestora nu va fi mai mică decât salariul minim garantat pentru sectorul real (2775 lei pentru anul 2020).</p> <p>2. Pentru persoanele, care conform legislației actuale nu pot beneficia de aceste indemnizații, statul își asumă angajamentul să achite indemnizațiile respective de șomaj în mărimea salariului minim garantat de 2775 lei.</p> <p>3. Pentru șomerii aflați în plată, precum și a șomerilor care au obținut dreptul la ajutorul de șomaj în perioada stării de urgență, care primesc un ajutor de șomaj mai mic de 2775 lei/lunar, statul le va compensa diferența dintre 2775 lei și ajutorul primit (supliment la ajutor de șomaj până la atingerea sumei de 2775 lei).</p>	Pct.11-18 Dispoziția CSE nr. 16/10.04.2020	<p>Prin derogare de la prevederile Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj, în perioada stării de urgență persoanele înregistrate cu statut de șomer la una dintre subdiviziunile teritoriale de ocupare a forței de muncă, inclusiv cele revenite de peste hotare, beneficiază lunar, de la data solicitării, de ajutor de șomaj în cuantum de 2775 lei.</p> <p>Dreptul la ajutorul de șomaj se stabilește de către subdiviziunile teritoriale de ocupare a forței de muncă în baza cererii de solicitare depuse de către solicitant. Cererea poate fi depusă la distanță prin utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale.</p> <p>Cuantumul lunar al ajutorului de șomaj pentru șomerii beneficiari de ajutor de șomaj aflați în plată, precum și pentru șomerii care au obținut dreptul la ajutorul de șomaj în perioada stării de urgență, în condițiile Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj, nu va fi mai mic decât 2775 lei și se acordă de la data intrării în vigoare a prezentului articol și până la sfârșitul perioadei stării de urgență.</p> <p>Diferența dintre cuantumul de 2775 lei acordat și cuantumul lunar calculat al ajutorului de șomaj se finanțează din bugetul de stat și nu se ia în considerare la stabilirea altor prestații de asigurări sociale. Ajutorul de șomaj stabilit conform pct.11 se finanțează de la bugetul de stat. Perioada de beneficiere de ajutor de șomaj, stabilit conform pct.11 nu se include în stagiul de cotizare.</p> <p>Ajutorul de șomaj se calculează de către Casa Națională de Asigurări Sociale și se plătește lunar pentru luna precedentă conform listelor electronice, prin intermediul prestatorilor de servicii de plată de pe teritoriul Republicii Moldova desemnați, prin cerere, de către beneficiari. Prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar va încheia în acest sens un contract cu Casa Națională de Asigurări Sociale. În baza conexiunilor intersistemice securizate, subdiviziunile teritoriale de ocupare a forței de muncă transmit Casei Naționale de Asigurări Sociale datele din decizia privind stabilirea și încetarea dreptului la ajutor de șomaj.</p>	<p>În vigoare din 10.04.2020</p> <p>Pentru a beneficia de aceste plăți persoanele fără loc de muncă urmează să se adreseze la subdiviziunile teritoriale de ocupare a forței de muncă</p>
		Pct.19-21 Dispoziția CSE nr. 16/10.04.2020	Persoanele, care și-au pierdut locul de muncă drept consecință a stării de urgență, la înregistrarea cu statut de șomer la subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă și solicitarea ajutorului de șomaj nu sunt obligate să asigure în mod individual în	În vigoare din 10.04.2020

⁴ Pentru detalii, accesați: <https://msmps.gov.md/ro/content/informatii-privind-masurile-de-sustinere-populatiei-pe-durata-starii-de-urgenta>

	Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
			<p>sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.</p> <p>Persoanele, care nu confirmă un stagiu de cotizare de 12 luni în ultimele 24 luni, inclusiv persoanele revenite de peste hotarele Republicii Moldova, pînă la înregistrarea cu statut de șomer la subdiviziunea teritorială și solicitarea ajutorului de șomaj, sunt obligate să se asigure în mod individual în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală prin achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă.</p> <p>După ridicarea stării de urgență, ajutorul de șomaj pentru toți șomerii se va acorda în condițiile Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.</p>	
22.	<p>Majorarea cuantumului compensației din bugetul de stat a beneficiarilor de credite Prima Casă</p>	<p>HG din 01.04.2020 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 293/2017 privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”</p>	<p>Modificările propuse cresc accesibilitatea Programului ridicând plafonul de vîrstă a solicitanților de la 45 pînă la 50 de ani. A fost redusă cota participației proprii la procurare de la 10% la 5% din costul imobilului. A fost eliminată condiția lipsei imobilului în proprietate pentru cei care aplică la Program. A fost deschisă oportunitatea de a accesa Programul pentru beneficiarii creditelor ipotecare contractate pînă la lansarea “Prima Casă”, adică pînă la data de 26 Martie 2018. Pentru 2020 pentru implementarea Programului de stat “Prima Casă” sunt prevăzute 70 milioane lei.</p>	<p>Va intra în vigoare la data publicării legii pentru modificarea Legii nr. 293/2017 în Monitorul Oficial</p>
23.	<p>Susținerea familiilor defavorizate</p> <p>1. Majorarea venitului lunar minim garantat de la 1107 lei pînă la 1300 lei, pe perioada stării de urgență;</p> <p>2. Majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil de la 50% (553 lei) la 75% (975 lei);</p> <p>3. Pentru familiile beneficiare de ajutor social a căror drept expiră în perioada</p>	<p>Pct.23-26 Dispoziția CSE nr. 16/10.04.2020</p>	<p>23.Prin derogare de la prevederile Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social, pe durata stării de urgență, începând cu luna aprilie 2020, venitul lunar minim garantat constituie 1300 lei, inclusiv pentru luna în care se ridică starea de urgență.</p> <p>24. Prin derogare de la articolul 7 alineatul (2) litera c) din Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social pe durata stării de urgență, începând cu luna aprilie 2020, cuantumul venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil va constitui 75%, inclusiv pentru luna în care se ridică starea de urgență.</p> <p>23.Pe perioada de acțiune a stării de urgență:</p> <p>25.1. dreptul la ajutor social care expiră în perioada stării de urgență se extinde pînă la ridicarea acesteia;</p> <p>25.2. nu se implementează prevederile privind realizarea activităților de interes comunitar, verificarea la reședința curentă a solicitantului/beneficiarului a autenticității informației prezentate în cererea pentru acordarea ajutorului social și a corectitudinii utilizării</p>	<p>În vigoare din 10.04.2020</p>

Măsura	Act de implementare	Descriere	Intrarea în vigoare
stării de urgență acesta va fi prelungit pînă la ridicarea acesteia.		<p>ajutorului social;</p> <p>25.3. la stabilirea dreptului la ajutor social, solicitantul care nu poate prezenta acte confirmative privind veniturile, terenurile agricole și structura familiei depune declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor declarate. Cererea se consideră completă și se acceptă pentru examinare în cazul în care toate datele necesare au fost declarate și a fost semnată declarația pe propria răspundere conform modelului aprobat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;</p> <p>25.4. la calcularea venitului global mediu lunar al familiei se iau în considerare veniturile declarate pe propria răspundere de membrii acesteia, precum și datele parvenite prin intermediul schimbului de informații între sistemele informaționale, în conformitate cu legislația.</p> <p>26. După ridicarea stării de urgență, ajutorul social se va acorda în condițiile Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social.</p>	
24. Pentru persoanele a căror grad de dizabilitate expiră în perioada stării de urgență: prelungirea din oficiu a valabilității a gradului de dizabilitate pînă la ridicarea stării de urgență	Pct. 18 - 19 Dispoziția CSE Nr.10/31.03.2020	<p>Prin derogare de la prevederile punctului 46 din Instrucțiunea privind determinarea gradului de dizabilitate, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 357/2018, pentru persoanele a căror grad de dizabilitate expiră în perioada stării de urgență, gradul de dizabilitate se prelungește din oficiu de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă pînă la ridicarea stării de urgență.</p> <p>În baza listei persoanelor cărora li s-a prelungit gradul de dizabilitate, prezentată de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Structurile teritoriale de asistență socială și Casa Națională de Asigurări Sociale vor asigura plata pensiilor și prestațiilor sociale pînă la expirarea termenului de încadrare în dezabilitate.</p>	Din 31.03.2020
25. Se suspendă termenele de efectuare a verificărilor fiscale prelabile și/sau a controalelor fiscale cu aplicarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil a persoanelor fizice	Pct.10 Dispoziția CSE nr. 14/06.04.2020	Pe durata stării de urgență, se suspendă termenele de efectuare în conformitate cu prevederile capitolului 11 ¹ din Codul fiscal nr. 1163/1997, a verificărilor fiscale prelabile și/sau a controalelor fiscale cu aplicarea metodelor indirecte de estimare a venitului impozabil a persoanelor fizice, inclusiv și pentru cele inițiate pînă la instituirea stării de urgență.	Din 06.04.2020